

Verksamhetsplan för Bygg- och miljönämnden 2026-2028

Innehåll

Verksamhetsplan för Bygg- och miljönämnden 2026-2028	1
Miljömål övergripande	3
Agenda 2030 och globala målen	3
Nationella miljömål	3
Generationsmålet	3
Etappmålen	3
Regionala och lokala miljömål	4
Verksamhetsmål Bygg- och miljönämnden	4
Verksamhetsplan	5
Miljötillsyn	5
Hälsoskydd	5
Alkohol, tobak samt receptfria läkemedel	6
Livsmedel	6
Bygglov	6
Detaljplaner	7
Översiktsplanering	7
Obligatorisk ventilationskontroll samt hissar och motordrivna anordningar	7
Lekplatser	7
Laddinfrastruktur	8
MBK och GIS	8
Trafik	8
Bostadsanpassning	9
Mätning bakgrundsstrålning	9
Ledarskap, remisser, yttranden, upplysning, rådgivning, utbildning och administration	9
Projekt och övriga aktiviteter	10
Sammanställning behovsutredning	11
Övriga dokument kopplade till verksamhetsplanen	11

Miljömål övergripande

Agenda 2030 och globala målen

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling nämligen den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Nationella miljömål

Det svenska nationella miljömålssystemet innehåller generationsmål, etappmål och miljökvalitetsmål. Utöver dessa bryts målen ner regionalt och i vissa fall lokalt.

Generationsmålet

Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet är därför vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. I målet står också att arbetet med att lösa de svenska miljöproblemen inte ska ske på bekostnad av att vi exporterar miljö- och hälsoproblem till andra länder.

Etappmålen

Etappmålen (19 st) är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljökvalitetsmål. De visar vad Sverige kan göra och tydliggör var insatser bör sättas in. Etappmålen anger inte önskade tillstånd för miljön, utan de läggs fast i miljökvalitetsmålen med preciseringar. Ett etappmål antogs av riksdagen år 2009 för miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan. Övriga etappmål handlar om cirkulär ekonomi, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och minskat matsvinn. Riksdagen har beslutat om 16 miljökvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Det finns även preciseringar av miljökvalitetsmålen. Preciseringarna förtydligar målen och används i det löpande uppföljningsarbetet av målen.

Mer information om miljömålen finns på miljömålsportalens hemsida
www.sverigesmiljomal.se.

Regionala och lokala miljömål

Agenda 2030 och Sveriges miljömål visar vad vi ska uppnå och är viktiga verktyg i arbetet för ökad hållbarhet på alla nivåer i samhället. Sveriges kommuner ansvarar för utvecklingen på lokal nivå och att skapa en god livsmiljö för sina invånare. I december 2016 beslutades det regionala åtgärdsprogrammet "Så når vi miljömålen i Jämtlands län". Länsstyrelsen har sedan 2018, tillsammans med Region Jämtland Härjedalen, Skogsstyrelsen samt länets kommuner, tagit fram årliga regionala handlingsplaner.

Ragunda kommuns miljömål finns samlade i kommunens översiktsplan från 2025. Varje förvaltning inom kommunen har också i olika delar antagit mål som siktar mot de övergripande miljömålen.

Verksamhetsmål Bygg- och miljönämnden

För Bygg- och miljönämnden finns tre övergripande mål med därtill kopplade verksamhetsmål, antagna av kommunfullmäktige. Indikatorer är framtagna vilka ska revideras varje år. De tre övergripande målen är goda livsvillkor, attraktivt samhälle och effektiv organisation. Verksamhetsmålen redovisas i BOM-2025-346.9.

Verksamhetsplan

Verksamhetsplanen utgår från Budget fastställd av kommunfullmäktige, Behovsutredning fastställd av bygg och miljönämnden, de övergripande miljömålen samt Verksamhetsmålen för bygg och miljönämnden.

Verksamhet 2026

Tillsynen av miljö- och hälsoskyddsverksamheter med fast årlig avgift har blivit eftersatt och det finns en tillsynsskuld. På grund av pandemin har denna skuld i vissa områden accelererat istället för att krympa. På grund av resursbrist under 2025 har kontrollskulden inte minskat som önskat och tillsyn vid dessa verksamheter kommer därför fortsatt att behöva prioriteras under 2026. Samtliga verksamheter som betalar fast avgift för tillsyn enligt miljöbalken ska därför få minst ett besök under 2026. Målsättningen är att arbeta bort den helt under 2026 (dock kan enstaka verksamheter med långt tillsynsintervall kvarstå med enstaka timmar i kontrollskuld även efter 2026).

Under 2026 planerar vi att övergå till efterhandsdebitering på miljöbalkens område.

Vi fortsätter arbetet med att effektivisera verksamheten och underlätta för medborgare och verksamheter genom att öka och förbättra information på vår hemsida, samt skapa fler e-tjänster för att ersätta blanketter.

Miljötillsyn

Arbetet med vattendirektivet fortsätter. Åtgärdsprogram förvaltningsplan sträcker sig från år 2022 till 2027. För Bygg- och miljönämnden innebär detta exempelvis handläggning av enskilda avlopp samt tillsyn av större avloppsanläggningar.

Under 2026 kommer inventering av enskilda avlopp att fortsätta genom samarbete med VA-avdelningen. Målet med inventeringen är att kunna ta fram eventuella prioriteringsområden för tillsyn av enskilda avloppsanläggningar.

Under 2026 ska vi även arbeta med att uppdatera miljötillstånden för samtliga reningsverk.

Inom verksamhetsområdet finns även drift av kalkdoserare, recipientprovtagning, provtagning friluftsbad, vilka inte är obligatoriska uppgifter för Bygg- och miljönämnden. Kalkdoseraren är under avveckling då externa ekonomiska medel för detta upphört.

Hälsoskydd

I nationella tillsynsstrategin omnämns förebyggande bostadstillsyn, vilket kommer vara ett prioriterat område i Ragunda kommun under 2026, dels genom tillsyn och dels genom informationsinsatser.

Inom tillsyn i skola förskola kommer vi i den ordinarie tillsynen ha ett ökat fokus på hygien och smittskydd.

Alkohol, tobak samt receptfria läkemedel

Tillsyn rökfria områden utförs i samband med ordinarie tillsyn av verksamheter. Tillsyn av tobak, folköl, och receptfria läkemedel samt alkohol skall genomföras enligt tillsynsplan och alla stadigvarande verksamheter skall få minst ett besök under 2026.

Under 2025 har nya kommunala riktlinjer för alkohol och tobaksprodukter tagits fram, och flertalet handläggarrutiner. Under 2026 kommer detta omsättas i praktiken, och en ökad tydlighet på området för medborgare och verksamheter förväntas.

Livsmedel

Livsmedelskontrollen syftar till att hålla en hög säkerhet för människors hälsa när det gäller livsmedel och dricksvatten. Exempel på verksamheter som berörs av livsmedelskontrollen är restauranger, gatukök, detaljhandel, butiker, vattenverk, skolor och omsorgsboenden.

Kontroll av anläggningar kan ske både via oanmälda kontroller och anmälda besök (revisioner). Inom området ingår även viss kontroll enligt smittskyddslagen, handläggning av inkomna remisser om alkoholtillstånd och bygglov, samverkan med t.ex. andra kommuner, omvärldsbevakning, samt att informera och ge råd till allmänhet och företagare.

Inom livsmedelstillsynen ligger fokus på att arbeta ner kontrollskulden, och målsättningen är att denna är i allt väsentligt borta vid utgången av 2026 (enstaka verksamheter tillåts ha viss kontrollskuld om det bedöms rimligt). I övrigt kommer inom ramen för ordinarie tillsynsverksamhets särskilt fokus läggas på städutrustning och hygien.

Under 2025 har samtliga kommunala vattenverk fått undersökningsprogram fastställda. Under 2026 ska vi fokusera på att fastställa uppdaterade undersökningsprogram för registrerade vattenföreningar och livsmedelsverksamheter som använder dricksvatten från enskild dricksvattenbrunn.

Krishanteringsplanen avseende livsmedelstillsyn och dricksvattentillsyn är inaktuell. Denna skall utifrån rådande omvärldsläge uppdateras under 2026, och kontinuerligt årligen uppdateras framgent.

Bygglov

Bygg- och miljöenheten handlägger bygglov och anmälan av skiftande komplexitet. en bygglovsprövning kan omfatta allt från stora komplicerade bygglov så som gruppstationer för vindkraft till enklare bygglov som stöds av detaljplan. Bygglov handläggs löpande allt eftersom ansökningarna lämnas in. Stora förändringar väntas på området under 2026. Ny Plan- och bygglag träder i kraft 1 dec 2025, och Boverkets nya byggregler trädde ikraft tidigare under 2025.

Konsekvenserna är svåröverblickade, men klart är att antalet bygglov och bygganmälan kommer sannolikt förändras och ändra karaktär under 2026 jämfört med tidigare.

En del tid förväntas gå till instudering av de nya reglerna, och handläggningsprocessen, uppdatering av delegationsordning, taxor och mallar och information på hemsidan.

Införandet av nya e-tjänster förväntas minska handläggningstiden något för bygglov och bygganmälan.

Detaljplaner

För 2026 saknas resurser att hantera detaljplaner, varför detta prioriteras ner till ett minimum. Målsättningen är att kunna ta hjälp av andra kommuner eller extern resurs i den mån behov uppstår, samt jobba för att få tilldelat resurser för att anställa plankompetens.

En förenklad process för digitalisering av befintliga detaljplaner kommer i mån av tid fortsätta under 2026.

Översiktsplanering

Översiktsplanen är antagen under 2025, och viss tid för underhåll av denna förväntas under 2026.. Revidering av detaljplanen skall utföras under 2027.

Obligatorisk ventilationskontroll samt hissar och motordrivna anordningar

Bygg- och miljönämnden har tillsyn över den obligatoriska ventilationskontrollen. För detta ändamål upprätthålls ett register som löpande uppdateras. I händelse av att fastighetsägare underlåter att göra kontrollerna föreläggs man enligt 11 kap i plan- och bygglagen att åstadkomma rättelse. .

Dåliga och bristfälliga ventilationer är ofta en väsentlig del i de klagomålsärenden som lämnas in till Bygg- och miljönheten avseende dålig inomhusmiljö. Här kan miljöbalken och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd användas. Klagomålen avser ofta skolor och förskolor men även vård- och omsorgsboenden samt från boende i hyreslägenheter.

Bygg- och miljönheten har under senare år noterat att förelägganden inte gett önskat resultat, och prioriterar ner arbetet med detta under 2026.

Hissar handläggs vid ej godkända protokoll och annars enbart hålla ett uppdaterat tillsynsregister.

Lekplatser

Prioriterad tillsyn under 2026. En första tillsyn skall utföras på de lekplatser vi har kännedom om. Vi skall upprätta komplett tillsynsregister och genomföra utskick. Viss tid till kunskapsinläring krävs.

Laddinfrastruktur

Inventering av parkeringsplatser där installation av elladdinfrastruktur krävs påbörjas under 2026. Därefter upprätta register och genomföra informationsinsats till fastighetsägare.

MBK och GIS

Bygg- och miljönämnden ansvarar inom MBK/GIS för ajourhållning av en stor del av kommunens kartunderlag såsom primärkartan och andra upprättade kartor som stödjer de olika verksamheterna i kommunen. I uppdraget ingår även rapportering till bland annat Lantmäteriet och uppdatering av BAL, vilket är ett register för byggnadsgeometrier, adresser och lägenheter. Inom avdelningen hanteras en stor del av den geografiska informationen som både kommer in, underhålls och levereras från kommunen. Detta arbete innefattar allt från hantering av databaser tolkning av geografisk information samt analyser av densamma.

Verksamheten under året innefattar löpande underhåll av och byggnadsgeometrier i BAL.

Underhåll, avtal, service externt och internt med avseende på kartor och geografisk information. Vidare utsättningar och mätning i fält under 2026 med stöd till bland annat VA och fiber vid behov och överenskommelse. Denna stödverksamhet förväntas dock avsevärt minska under 2026 jämfört med tidigare, då kunskapsöverföring till dessa enheter genomförts under 2025, med syftet att de själva skall utföra merparten av arbetet. Vidare kommer kommunen att beröras av olika infrastrukturprojekt som planeras. Detaljplaner kommer löpande hanteras digitalt.

Trafik

Verksamheten avser de myndighetsuppgifter inom Trafikförordningen och andra lagar kopplade till ansvarsområdet och det trafiksäkerhetsarbete som Bygg- och miljönämnden har att svara för. Arbetet bedrivs i aktiv samverkan med Trafikverket Region Mitt och andra väghållare, för att nå de mål som anges i nationella och regionala trafiksäkerhetsprogram. Prioriterade grupper i detta arbete är barn och äldre.

Verksamheten har ansvar för lokala trafikföreskrifter och ajourhållande av dessa i svensk trafikföreskriftssamling, STFS. Handläggning av dispenser för tunga, breda och långa transporter, liksom handläggning av ansökningar om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Bygg- och miljönämnden skall även besvara remisser och begära remisser från Trafikverket eller Länsstyrelsen där kommunen inte är beslutande organ.

Bygg- och miljönämnden ska ta emot allmänhetens synpunkter på trafiksäkerhetsåtgärder och vid behov vidarebefordra dessa till berörda väghållare.

Handläggning av inkommande trafikärenden, handläggning av parkeringstillstånd, underhåll av trafikliggare, handläggning av dispenser/ remisser och trafiksäkerhetsarbete. Medverka vid infrastrukturprojekt och delta i diskussionerna med Trafikverket angående bland annat saltning inom skyddsområden i Ragunda kommun. Inget planerat trafiksäkerhetsarbete avses utföras under 2026.

Bostadsanpassning

Verksamheten är reglerad i lag (SFS 2018:222) och avser de särskilda åtgärder som behöver vidtas, i ägd eller hyrd bostadslägenhet för att möjliggöra kvarboende efter fysisk eller psykisk funktionsnedsättning. Är nedsättningen av varaktig natur så finns möjlighet att ansöka om bidrag till dessa åtgärder, bidraget täcker i normalfallet hela kostnaden för åtgärden.

Att förutse bostadsanpassningsbehovet och budgetera verksamheten är svårt då antalet ärenden och omfattningen av dessa varje enskilt fall varierar mycket. Brist på medel får inte vara skäl till avslag på ansökan och kommunen är skyldig enligt lag att ge bidrag till bostadsanpassning. Kommunen noterar signifikant ökade kostnader för bostadsanpassningen i varje ärende pga generella kostnadsökningar, och förväntar dessutom att antalet ansökningar ökar som följd av en åldrande befolkning.

Handläggning av bostadsanpassningsärenden sker löpande under året och kontinuerlig kompetensutveckling och kunskapsöverföring utförs, med stöd främst via Boverkets handledning och tillgängliga information.

Mätning bakgrundsstrålning

Mätning av bakgrundsstrålning sker på tre platser belägna i Stugun, Borgvattnet och i Bispgården. Mätningen sker två gånger årligen.

Ledarskap, remisser, yttranden, upplysning, rådgivning, utbildning och administration

Här ingår ledning och personalansvar för bygg-och miljöenheten. Vidare handlägger bygg- och miljöenheten löpande remisser och yttranden utöver vad som ryms inom respektive verksamhetsområde. Kontoret svarar även på remisser och yttranden för kommunstyrelsen i de fall ärendena rör frågor som ryms inom bygg- och plan, miljö-och hälsoskydd, natur- och kulturmiljö, trafik med mera. Enheten bedriver även viss upplysningsverksamhet och rådgivning inom nämndens verksamhetsområde.

Aktiviteten för att förbättra och bygga ut informationen på kommunens hemsida om den verksamhet som nämnden ansvarar för, ska prioriteras liksom information ut via tillgängliga kanaler. Denna information uppdateras löpande och ses över minst 3 ggr/år.

Under 2026 fortsätter arbetet med skapande av e-tjänster med målsättningen att alla blanketter skall ersättas.

Vidare prioriteras kontinuitetshanteringsarbete, effektivare arbete med fokus på rutiner och mallar, samt förbättrad onboarding av ny personal

Projekt och övriga aktiviteter

Bygg- och miljöenheten kommer i projektform under 2026 att arbeta med följande verksamheter:

- Ecostreams for life – Informationskampanj riktad mot medborgare avseende projekt för restaurering av älvar som tidigare påverkats som flottningsleder
- fortsatt deltagande i arbetet med framtagande av energiplan för kommunen tillsammans med övriga avdelningar i organisationen.

Sammanställning behovsutredning

Enhet	Totalt behov [h]	Arbets tid 2026	Behov Totalt antal tjänster [total tid/1600h]	Total antal tjänster på uppskattad arbets tid
Bygg- och Plan	4230	1651	2,64	1,03
MBK/GIS	2329	1304	1,46	0,82
Bostadsanpassning	400	400	0,25	0,25
Trafik	415	215	0,26	0,13
Övrigt Bygg - och plan	1435	1235	0,90	0,77
SUMMA			5,51	3,00
Administration	1189	1189	0,74	0,74
Nämnd	106	106	0,07	0,07
Övrigt administration	305	305	0,19	0,19
SUMMA			1,00	1,00
Chef	1600	1285	1,00	0,80
Miljö tillsyn	3579	2959	2,24	1,85
Livsmedel	1225	1164	0,77	0,73
Hälsoskydd	1672	1232	1,05	0,77
Läkemedel, tobak och alkohol	487	487	0,30	0,30
Övrigt miljö, hälsoskydd och livsmedel	552	552	0,35	0,35
SUMMA			4,70	4,00
TOTAL	19523,57	14083,5	12,20	8,80

Övriga dokument kopplade till verksamhetsplanen

Utöver verksamhetsplanen styrs planeringen inom enheten av kontrollplaner och tillsynsplaner med olika intervaller som löper på upp till fem år. Dessa planer skall antas senast förstkommande nämnd 2026.

- Tillsynsplan alkohol
- Kontrollplan livsmedel
- Tillsynsplan miljö och hälsoskydd
- Tillsynsplan tobak, nikotinfriaprodukter och receptfria läkemedel
- Tillsynsplan PBL och strandskydd enligt MB